

Sz^oVilág

a Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetségének szakmai lapja

2024. január–február

Fabro Henrik

(1866. május 21.–1924. február 16.)

Tartalom

Fabro Henrikre emlékezünk	3
Gulyás András interjúi	5
Katowice téged is vár	12
A 2023. évi bajnokság gyorsírás versenyszámának sztenogramjai	16
2024. évi országos tanulói verseny felhívása	23
Peter Mitterhoffer	25
OSZTV – válogató forduló	26

VÉDD A KÖRNYEZETET!

Csak azt az oldalt nyomtasd ki, amelyiket sokszorosítani szeretnéd!

Impresszum

Megjelenik kéthavonta összevont számként

Szerkesztőség: MAGYOSZ — 1073 Budapest, Kertész utca 41. II/7.

Honlap: www.magyosz.hu

E-mail: szovilagposta@gmail.com

Szerkeszti: Peresztegi Éva, Gál Gabriella, valamint a MAGYOSZ tagjai

Kiadja: Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége

A sztenogramokat készíti: Gál Gabriella

Felelős kiadó: Jakabné dr. Zubály Anna

Közösségi média:

A MAGYOSZ facebook oldala

SzóVilág csoport: [facebook](https://www.facebook.com/szovilag)

Instagram: [magyosz_szovilag](https://www.instagram.com/magyosz_szovilag)

Levelezőlista: ugyviteltanarok@googlegroups.com

Képek

www.pixabay.com

a szerzők saját fotói

Az újság logóját **Sólya Brigitta**, a Győri SZSZC Baross Gábor Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági és Ügyviteli Szakgimnázium tanulója tervezte

19815864-1-42

1%

Köszönjük!

100 éve hunyt el Fabro Henrik, a magyar gyorsírástörténet egyik legkiválóbb alakja

(1866. május 21.–1924. február 16.)

A magyar gyorsírás történetében kicsit is jártas embereknek jól csengő név Fabro Henrik neve, de a mai fiatal nemzedék már aligha tudja, kiről van szó. Pedig korabeli kortársak között volt ő „a legnagyobb magyar gyorsíró”, a magyar gyorsírás „világhírű büszkesége”, „zseniális továbbfejlesztője”, a „legkitűnőbb mestere”, „apostola”... Talán nem véletlenek ezek a méltatások, hiszen munkásságának, szakmai hitvallásának (is) köszönhetjük, hogy a 19. század második felétől megindult gyorsírási élet fejleményeként 1927-ben létrejött egy nemzetközileg is világszínvonalú magyar írásrendszer, amely a 20. századnak az egyik legnagyobb sikerű és – divatos kifejezéssel élve – legkülönlegesebb kommunikációs formája lett.

Fabro Henrik az erdélyi Hunyad vármegyéből származik (Borbátvizen született), Szászsebesen és Nagyszebenben járt gimnáziumba, ahol az aktív gyorsírási életnek – és kötelező tantárgynak köszönhetően – a gyorsírással is megismerkedett. Amikor az érettségi után a Budapesti Tudományegyetem jogi fakultásának hallgatója lett, már magas fokon használta a gyorsírást, kiemelkedő eredményeket ért el a versenyeken. Így lehetett, hogy a jogtudományban később doktorátust és ügyvédi oklevelet szerzett, egyébként több nyelven beszélő és gyorsíró Fabro Henrik már 20 évesen az országgyűlés gyorsíróirodájának gyakornoka lett (1886-ban), akkor, amikor Markovits Iván, a Gabelsberger német gyorsírási rendszer magyar átiratának (a Gabelsberger-Markovits gyorsírási rendszer; 1863) atyja irányította a gyorsíróirodát.

Fabro könnyedén sajátíthatta el az akkoriban legnépszerűbb G-M rendszerű gyorsírást, és lett részese a rendszert fejlesztő munkának is. Elsők között kutatta nemcsak a gyorsírás technikai elemeinek hatékonyságát, hanem lélektani és nyelvi alapon is vizsgálta a gyorsírás jellemzőit. A gyorsírás reformját sürgető törekvések élére állt, és az egyik legfontosabb lépése volt, hogy ráirányította a figyelmet a fonetika gyorsírásban betöltött szerepére. A szó legfontosabb elemének a magánhangzót tartotta, és úgy vélte, hogy ezt a gyorsírásban feltétlenül jelölni kell. A napjainkban is alkalmazott egységes magyar gyorsírás legfőbb erőssége a kettős-, hármas- és négyes- jelölések és a rövidítések sokasága,

amelynek alapját Fabro Henrik alkotta meg – egész magánhangzós jelrendszert dolgozva ki.

Munkássága során ugyan végig kiállt a G-M gyorsírási rendszer mellett, de számos újítással állt elő, amivel különösen a vitairás gyakorlati alkalmazását kívánta hatékonyabbá tenni: a magánhangzók hangsúlyozásán kívül szorgalmazta a szó és a mondat értelmén alapuló kihagyásokat, a tiszta magánhangzós rövidítéseket, az ismétlődésen és el- lentéten, valamint a nyelvtani és lélektani alapon történő kihagyásokat stb. Ezek összefoglalóan „fabroizmusok” néven váltak ismertté, amelyeket az egységes magyar gyorsírás alkotói is átvettek, és a mai napig is alkalmazunk.

„Hatalmas koncepciójú újításainak lényege magánhangzó-jelölési elmélete, melynek következetes kifejtésével a felsőbb fokú gyorsírás fejlesztésébe bevitte a modern lélektani kutatások eredményeit, miáltal a magyar gyorsírást teljesen modern alapokra fektette.” (Makoldy Sándor, 1940.)

„Elévülhetetlen érdeme, hogy ráterelte a figyelmet a messzemenő grafikai, fonetikai, logikai rövidítési lehetőségekre, melyeket egy logikusan felépített rendszerben Radnai Béla tudott a legteljesebb mértékben kihasználni.” – írta Hutter Tibor neves gyorsírástanár (1941). Az ő hatására kezdeményezte Radnai Béla 1922-ben a magyar gyorsírási rendszerek egységesítését.

Fabro Henrik munkássága a korabeli élet számos más gyakorlati kérdésében is meghatározó volt, akinek a gyorsírási életben betöltött szerepe, véleménye megkerülhetetlen volt:

- gyorsírástanítói oklevelet szerzett (1888), és a Budapest VIII. kerületi főreáliskolában tanított;
- gyakorlóórákat tartott, ahol az általa megalkotott rövidítési elveket próbálta ki – órái méltán híresek voltak, ezeket rendkívül sokan látogatták;
- az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület elnökeként (1894-1904) irányította a gyorsírás ügyét, intézményesítette a gyorsírási versenyeket;

- megalapította és elnökként vezette a Gyakorló Gyorsírók Társaságát (1905-1923);
- létrehozta és szerkesztette *Az Írás* című folyóiratot (1906), amelyben ő maga is publikálta gyorsíráselméleti és gyakorlati elveit;
- a Magyar Távirati Iroda elnöke (1918-1919),
- az Országgyűlés Gyorsíró Irodájának vezetője (1922), és nem mellesleg
- az írógépek, a gépírás, a tízujjas vakírás alkalmazásának, irodai elterjesztésének szószólója, szorgalmazója.

1924. február 16-án (Balatonfüreden) bekövetkezett halála megrendítette a gyorsírók táborát. 58 évesen egy legendát veszítettek a magyar gyorsírók. A főváros akkori vezetése díszsírhelyet adományozott számára. Nyughelye a Kerepesi (Fiumei úti) sírkertben található. Síremlékének felirata: „Fabro Henrik 1866-1924. Kora legnagyobb gyorsírójának emelték tisztelői és tanítványai”

Ha arra jársz, nyughelyét megtalálhatod a 45. tábla, 2. sorában a 124. sz. sírhelyen.

Munkássága, elvei, reformtörekvései az egységes magyar gyorsírásban élnek tovább.

Jakabné dr. Zubály Anna

Kép forrása: <https://www.fszek.hu/sirkert/album/Fiumei%C3%BAti%20S%C3%ADrkert%202/45-0%20-%2045-1%20Parcella/02-124%20Fabro%20Henrik/index.html#2.1.jpg>

A következő oldalakon

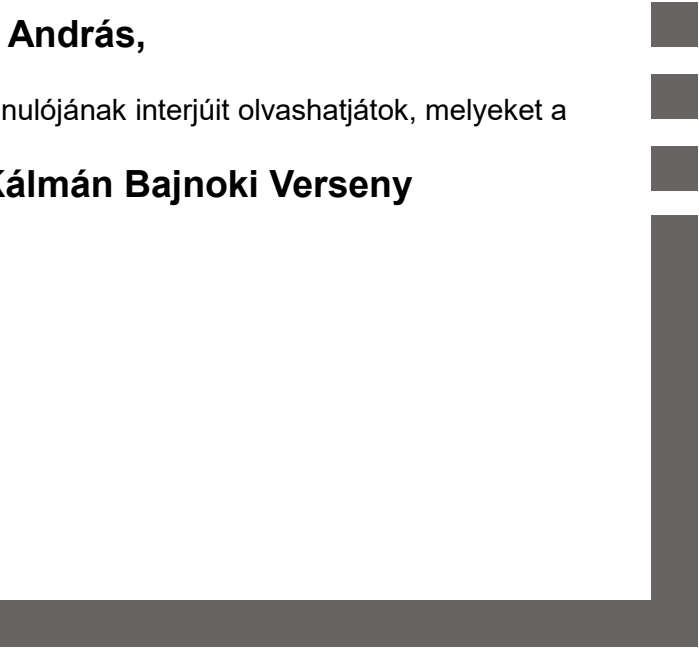
Gulyás András,

a **Bethlen Gábor Technikum** 12. osztályos tanulójának interjúit olvashatjátok, melyeket a

2023. évi Dr. Kalotay Kálmán Bajnoki Verseny

résztevőivel készített.

András, köszönjük a munkádat!

„A pedagógia a legnagyobb művészet...”

Interjú Jakabné dr. Zubály Annával, a MAGYOSZ elnökével

Bármilyen szakmáról vagy hivatásról beszélünk, az egyik legfontosabb kérdés, hogy vannak-e olyan elhivatott emberek, akik a jövő generációit képesek oktatni. Ilyen fontos „tanárképző ember” Jakabné dr. Zubály Anna is, aki pályáját a gyors- és gépíró tanárok képzésének szentelte, több évtizeden át tanszékvezetői minőségben is, majd nyugdíjba vonulása után is, mint a Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetségének elnöke tevékenyen részt vesz ezen különleges írásmód népszerűsítésében, jövőjének egyengetésében. Most vele volt lehetőségen beszélgetni a pályájáról és gondolatairól a pedagógiával és gyorsírás aktualitásával kapcsolatban.

„Olyan szinten magával ragadott...”

Már 14 éves korától volt lehetősége gyorsírást tanulni, hiszen a szakiskolában, ahol tanulmányait végezte az érettségi mellett igazgatásügyi szakon a gyors- és gépírásra is felkészítették.

„Ahogyan az én nagyon kedvenc tanárnőm Kisvárdán beavatott a gyorsírás rejtelseibe, az engem olyan szinten magával ragadott, olyan rejtelmes, olyan különleges volt, hogy nem volt kérdés: Én ezen a pályán megyek tovább!”

A középiskola alatt még egy-egy gyorsírás versenyen is elindult, azonban számára nem ez volt a fő célirány. – Diáktársainak is sokat segített: „kistanárként” már korán reggel diktált, áttételt javított, magyarul ott segített, ahol csak tudott. Ebből kifolyólag azonban nem is volt kérdés, hogy a Nyíregyházi Főiskolára jelentkezik érettségi után, ahol 1975-től mint gyors- és gépíró szakos tanár tanult, magyar nyelv és irodalom szakpárosítással.

„Tudni azt, hogy tovább viszik...”

Ahogy már említettem, a középiskolában is tisztán látszott, hogy nem csak, hogy vonzza a tanári pálya, de könnyűszerrel meg is állná a helyét benne. A diploma megszerzése után el is kezdett tanítani egy középiskolában, majd pár év után visszatért a főiskolára, de már mint tanár, hogy a jövő generációit képző szakemberek kinevelésével foglalkozzon.

Azonban ekkor már elindult a képzés átalakulása. – Ügyvitel szak néven már bővített tananyagot oktattak, ami egy rendkívül kedvelt iránynak számított, a ma is oktató tanárok túlnyomó többsége is ezt tanulta.

„Minél több lábon áll egy tanár, annál nagyobb tere lehet az oktatásnak.”

Ez a „több lábon állás” is hozta magával azt, hogy az ügyvitel szak mellé a hallgatók másik tanárszakot is felvettek – Ilyenek voltak a számítástechnika, a történelem vagy akár az idegen nyelvek is.

Arra a kérdésemre, hogy mit tart fontosnak a tanításban, egyértelmű választ kaptam – „Azt tartjuk, hogy a pedagógia a legnagyobb művészet, hiszen embereket formálunk.” Lényeges ezen felül az is, hogy át lehessen adni a tudást, „Tudni azt, hogy tovább viszik”.

„Csillogó szemek”

Egy ilyen elhivatott pedagógusnak – aki nem mellel a főiskolán oktatott három évtizedből 25 évet mint tanszékvezető dolgozott – biztosan akadnak a pályája során olyan pillanatok, amikre örömmel gondol vissza, és azokból erőt merítve folytathatja kitörő lelkesedéssel a munkáját.

Elmondása szerint ilyen pillanatok „egy-egy munka vége”, amikor a sok erőfeszítés és küzdelem után boldogan élvezheti az ember a fáradozásának gyümölcsét. Ilyen, amikor egy-egy tanítványát látta átvenni a diplomáját, vagy amikor egy érettségi bizottság tagjaként látta a „csillogó szemek” izgatott várakozását, hogy megmutathassák az elmúlt években szerzett tudásukat. – „Rendkívül fontos számomra, hogy a legnagyobbak mindig megmérettessék magukat!”

Ugyanennyire megható az is, ha egy tanár versenyeken is viszontláthatja a tanítványait, együtt izgulhat velük a győzelemért. Szerencsére egy ilyen tartalmas pályán bőven akadnak ilyen pillanatok, és a kellemes viszontlátások mind a mai napig megvannak, ilyen módon is motiválva a további munkában. – „Nekem ez volt az életem!”

„Amikor elmentem nyugdíjba, rájöttem, hogy mennyire, de mennyire szeretem ezt a pályát!”

„Nem olyan egyszerű elsajátítani...”

Arra a kérdésemre, hogy mi volt az eddigi legnehezebb pont a pályája során, azt a választ kaptam, hogy mindig az új, aktuális dolgok jelentik a legnagyobb kihívást, hiszen ezekre „reagálnunk kell”. Ilyen változások már az 1990-es évektől folyamatosan érkeztek, az elvárások, az új jelenségek, amik miatt innovatív programokat kellett létrehozni, változásokat bevezetni a szakképzésben és a vizsgarendszerben is, amiben mint szakértő és irányító egyaránt részt is vett.

A folyamatos fejlődés mellett mindig a diákok érdekképviselőit, „élet szolgálat”-át tartotta szem előtt. – „Én nagyon szerettem a hallgatókat!”

Sajnos azonban már az 1960-as évek óta egyre több olyan ember van, akik a gyorsírás aktualitása ellen beszélnek, egyre kevesebben űzik ezt a pályát. Míg az 1940-es évek második felében is az ipari szakközépiskolákban kötelező tananyagnak számított a gyors- és gépírás, addig mára már sajnos ilyen szakokat nem indítanak. Aki szeretné elsajátítani, az már csak magántanárnál teheti meg.

Beszélgetőpartnerem szerint azonban „a nyomtatott, leírt anyagnak még mindig van létjogosultsága”, hiszen egy gyorsíró „az adott helyen van, és a körülményeket is látja, érzékeli”. Sok olyan esemény, vagy akár beszéd, tanácskozás közben felmerülő tényező vagy körülmény van, amit egy egyszerű diktafonnal nem lehet megfelelően rögzíteni. Ezt mi sem bizonyítaná jobban, mint, hogy a digitálisan is rögzített parlamenti üléseket mind a mai napig gyorsírással is lejegyzik.

„Ebben nagy jövő van”

Interjú Simon Rudolf versenyzővel

Mindenki számára legnehezebbek az első pillanatok, valami újnak a kezdete, azonban amikor beszélgetőpartneremet, Simon Rudolfot megkérdezték arról, hogy elindulna-e élete első gépírás versenyén, habozás nélkül az felelte, hogy „Persze, megyek”.

Rudolf jelenleg az idei bajnoki versenynek is helyt adó Bethlen Gábor Technikum 10. osztályos diákja, ahol logisztikai technikusként tanul. Mivel ebben a szakmában nagyon sok olyan irodai, illetve adminisztratív feladat van, amelyhez a gépírás hasznos képesség és nagy előnyt jelent a munkatársakkal szemben, ezért is része már a tananyagának. Mivel ez volt az első gépírás versenye, így ez most tapasztalatszerzés első sorban (hiszen még nem az élmezőnyben szerepelt), azonban a mostanin felbuzdulva biztos benne, hogy még jó pár ilyen versenyen fog részt venni – remélhetőleg nem sokára már a dobogón állva.

A gépíráshoz azonban nem csak a tanulmányai miatt kötődik: édesanyja már korábban megtanulta a gépírást (amiben nagyon jó volt), így a gyermekeinek is tovább szeretne volna adni, és Rudolf tehetségesnek bizonyult benne.

Jó példa lehet továbbá az is, hogy egy diktafonnal felvett beszélgetést gépirással rögzíteni a felvétel alapján kétszer-háromszor annyi időbe telhet, mint a gyorsírással rögzített szavakból áttételt készíteni.

De ha van létjogosultsága ennek az „írásmodnak”, akkor mégis miért „temetik” olyan annyira sokan? Erre az is lehetséges válasz, hogy „nem olyan egyszerű elsajátítani”, hiszen speciális képességeket (memorizálást, kombinatív készségeket), sok időt, pénzt és energiát, illetve erős akaratot és gyakorlást igényel a gyorsírás megfelelő elsajátítása.

Azonban, ha valaki hajlandó erre rászánni elegendő mennyiségű munkát, akkor egy rendkívül hasznos készségnek lesz a birtokosa, ami – pont, mint a saját hallgatókkal való találkozás a versenyeken – egy „semmihez sem fogható érzés”.

Édesanyja volt továbbá az is, aki a logisztika felé terelte a pályaválasztáskor is, hiszen „ebben nagy jövő van”. Gyakorolni a tanórákon kívül természetesen erre a versenyre is kellett. Ehhez segítségül hívta az internetes gépírástervezőket, illetve az iskolában is használt, hosszabb szövegeket tartalmazó programokat. Egyedüli nehézséget már csak a hosszabb összetett szavak jelentenek neki, amelyek nagyfokú koncentrációt igényelnek, azonban ezek sem óriási akadályok már.

Az érettségi és a technikus oklevél megszerzése után vagy egyetemre szeretne menni, vagy esetleg már a munka világába beleszokni, de mindenképpen a szakmájában maradni. Azonban végzős soron egy igen nagy tervet vett a fejébe: a logisztika területén saját vállalkozásba szeretne majd idővel kezdeni. Ehhez és a további versenyekhez is sok sikert kívánok!

„Ez egy szerelem...”

Interjú Vass Erika tanárnővel

Sokan azt mondják, hogy egy-egy hivatás megfelelő üzéséhez elengedhetetlen, hogy az ember szeresse is azt. Ez hatványozottan igaz akkor, ha az illető „elő is kell, hogy adja”. Ilyen lelkes, szakmájának elhivatott képviselője Vass Erika tanárnő is, akivel az országos bajnoki verseny apropóján volt lehetőségem beszélgetni.

„Ezt szeretem így, szenvedéllyel”

Arra a kérdésre, hogy miért pont gyorsírásból indult, nem is kaptam meglepő választ – „Ezt szeretem így, szenvedéllyel, hogy még versenyre is készüljek.” Az indulás miéértje pedig szintén egy könnyen érthető dolog: mivel a Bethlen Gábor Technikum, a tanárnő jelenlegi munkahelye volt a verseny helyszíne, így már-már az iskola „becsületéből” is indulnia kellett. Azonban a nevezés nem csak, hogy megérte, de rengeteg pozitív élménnyel is járt.

Természetesen egy ilyen megmérettetésre készülni is kell. Ehhez a pár heti intenzívebb munkához elengedhetetlen segítséget nyújtottak akár a középiskolai tankönyvek, akár az azok margóján maradt „okosjegyzetek” is, amiket még diákként készített el a tanulmányok megsegítésére. Ilyen gyakorlatok során – ahogy a beszélgetőpartnerem is mondta – érdemes minden jelet az elejétől kezdve fokozatosan felfrissíteni, után pedig a SzóVilág egyes részeit is felhasználni feladatként.

„Annyira szeretem a gyorsírást, hogy nekem nem esik majd nehezemre, hogy felkészüljek a versenyre.”

Ezekben az esetekben az is jó gyakorlás, hogy a telefonokra felmondva diktátumként ír minél többet az ember – a tanárnő például a verseny előtti napon nem kevesebb, mint 12 oldalt írt meg.

„Ez egy csupa véletlen volt”

Gyakran olvashatjuk egy-egy emberről, hogy a hivatásukat már nagyon fiatalon eldöntötték, és egész életükben azon dolgoztak, hogy elérhessék szakmai céljaikat. Ellenben vannak azok is, akik indirekt módon kerültek be egy-egy képzésre, s miután „belekóstoltak”, akkor jöttek rá, hogy nekik ezt szánta a sors.

Mivel a tanárnő diákkorában versenyszerűen kézilabdázott egy budapesti csapatban, így sok tekintetben ez határozta meg a mindennapjait, még a

továbbtanulást is. Mivel a középiskolai időszak kezdetén a dunaújvárosi Dunaferri igazolta le, így a település már adva volt, csak egy megfelelő iskolát – és szakmát is – választani kellett. Felmerült elsőként a közgazdaságtan is, de mivel az egy „túl komoly” szakirány volt, így a másik lehetőséget, azaz a gyors- és gépírást választotta.

„Először ez egy csupa véletlen volt, utána meg már azt gondoltam, hogy csúcscsúper, hogy így történt.”

Mivel idegen nyelvű gép-gyorsírónak tanult, így már az iskolában is rengeteget kellett gyorsírással foglalkoznia. – Heti 4 tanórás elfoglaltság, ami egy-két nap alatt 5-10 oldalnyi házi feladatot jelentett.

„Nem szabad földadni”

A gyorsíráshoz sok képesség kell, hiszen „van mögötte egy olyan alaptudás”, amely elengedhetetlen egy bizonyos sebesség eléréséhez. Először is fontos, hogy az ember –, aki a gyorsírással szeretne foglalkozni – a jelek megfelelő használatán túl „helyesírási, nyelvtani és nyelvhasználati” készségekkel is rendelkezzen, ráadásul az olvasottság is nagy előny. A fenti szempontok azért is fontosak, mert az írás közben nagyon sok rövidítést használnak, és akár egy-egy jel távolsága, vagy a vonalak vastagsága is sokat számít a szöveg gépírásba való áttételének elkészítésekor. Ezekért is lényeges a rengeteg gyakorlás, hogy megfelelően rögzülhessenek a mozdulatok, az írásmód.

A tanárnőnek is arra a kérdésre, hogy a munkája és a gyorsírás során mi volt az eddigi legnehezebb, a válasza a „kezdetek” voltak. A középiskola elején a sok gyakorlása és szorgalma ellenére „nagyon hullámzó” eredményeket ért el – 2-eseket és 5-ösöket kapott felváltva gyorsírásból. A nehéz első félév után „kattantam rá”, ekkor volt az a pont, ahonnan a beszélgetőpartnerem számára már csak a jeles osztályzatok érkeztek a naplóba.

„Ez megint bizonyítéka annak, hogy az embereknek nem szabad földadni!”

„Egy jó módszerre találtam rá” - Volt, hogy akár ezerszer is leírta a dolgokat, hogy még jobban be- rögződjenek, majd jött az a pillanat, amikor rá kellett döbbeni, hogy „Ez ilyen logikus?”, majd innentől a szorgalom mellett már gyerekjáték volt a fejlődés a gyorsírás terén.

„Ez régóta bennem volt”

Arra a kérdésre, hogy miért is pont a tanári pályát választotta, szintén egyértelmű választ kaptam – „Ez régóta bennem volt” – Mivel nagycsaládban nőtt fel, így a pályaválasztáskor a lényeg az „emberekkel való foglalkozás” volt. Érettségi után rögtön egy főiskolára, Nyíregyházára adta be a jelentkezését, gyors- és gépírás tanári szakra.

A felvételi a középiskola után nem is jelenthetett semmilyen akadályt, hiszen míg az érettségig 240 szótagot kellett percenként rögzíteni, addig a főiskolai felvételi vizsgán mindössze „csak” 150-et, ugyanennyi idő alatt. Ez lehetőséget nyújtott arra is, hogy a tanárnő a lehető legszebb, legpontosabb teljesítményt nyújtsa. – Ekkor kellett igazán megviláglantani a tehetségét. Sikerral is járt, egyedül egy harmad hibája volt a teljes diktátum alatt.

„Lényegtelen, hogy mit tanítok...”

Amikor a beszélgetésünk már a tanári pályára kanyarodott, egy fontos gondolatot volt szerencsém hallani: – „Lényegtelen, hogy mit tanítok, sokkal fontosabb, hogy én ki vagyok, és hogy adom át azt.” Ez a szemlélet is lehet többek között az oka annak, hogy mindig jó kapcsolatra törekedett a diákjaival. A főiskola elvégzése után rögtön elkezdett tanítani, majd egy évvel később „visszatért” az alma materéhez, Dunaújvárosba, ahol középiskolásként tanult, majd 18 tanéven át ugyanabban az intézményben tanárként tevékenykedett.

Az eddigi pályája során nem tud egy-egy legemlékezetesebb momentumot kiemelni, hiszen mennyi olyan nap, alkalom volt az elmúlt 20 év alatt, amiből tanárként „építkezhet az ember”. Ilyen alkalomok, amikor a szalagavatón a saját osztályával, a diákjai közt keringőzött, vagy akár az is, amikor a saját gyermekének (aki szintén a Dunaújvárosi iskolában tanult) szegezték, hogy „Van egy tanárnő, akire te úgy hasonlítasz!”, hiszen a diákok akkor még az év elején nem tudták, hogy ők rokonok. Ezek a kollégákkal vagy diákokkal kapcsolatos szívmelengető, vagy olykor megmosolyogtató pillanatok azok, amelyek izgalmassá, emlékezetessé tudják tenni a tanári munkát.

„Nagyon örülök, hogy itt volt”

Mivel idén rendezték meg először a bajnoki versenyt a Bethlen Gábor Technikumban, így „helybéliként” a tanárnő is mindenképpen szeretett volna indulni.

„Nem csak megérte, hanem nagyon megérte.”

Igaz, hogy már régóta nem kellett használnia a gyorsírást, azonban az emlékek és a sok gyakorlás megtette a hatását: a fokozódó sebességű diktátum minden egyes részét rögzíteni tudta, majd a gépírásba való áttételkor is csak két szóval maradt el. Sok esetben vett már részt a versenyeken, igaz, eddig minden esetben (sőt a verseny után most is) mint versenydolgozat-javító, így már nem egy ilyen eseményen volt tapasztalata. A mostani az induláson túl azért is, hiszen a Bethlenben „hazai pályán” vett részt. Igaz, hogy a Bethlenben „csak” szeptember óta tanít, de ahogy mondta, „nagyon örülök, hogy itt volt”, azonban „Bárhol van a verseny, a gyorsírás a lényeg.”

„És kit érdekel?”

Azt a kérdést, hogy van-e jövője a gyorsírásnak – a mai rohamos technológiai fejlődésben – kétféleképpen is meg lehet közelíteni. Amikor a tanárnővel beszéltem –, mint olyannal, aki „szakmai szemmel” tekint a kérdésre – rögtön azt a választ kaptam, hogy az új szoftverek sem tudnak mindent úgy rögzíteni, ahogyan arra egy ember képes. Példának okáért már vannak olyan programok is, amelyek akár csak egy mikrofon segítségével rögzítik, és rögtön „le is gépelik” a hallott szöveget. Azonban ezek a rendszerek a rossz beszédet, az akcentust, vagy a nagyobb nyelvtani hibákat már nem tudják értelmezni, sőt ezekben az esetekben el is akadnak a mondandó rögzítésével.

Másrészről viszont a fenti problémákkal egy jól képzett gyorsíró meg tud birkózni, ahogyan ezt az is mutatja, hogy a bíróságokon vagy sok önkormányzatnál is mind a mai napig alkalmaznak gyorsírókat, de a Magyar Országgyűlés üléseit is 1832 óta gyorsírással rögzítik. Továbbá a papír alapú dokumentumokban a visszakereshetőség, az azokra történő kézzel fogható hivatkozás is nagy előny. Másik szempontból, amikor mint magánembert kérdeztem, már egy sokkal érzelmesebb választ kaptam: „És kit érdekel?” Hiszen, ha gyorsírás – akár használni kell a munkában, akár nem – rengeteg olyan pluszt ad, amelyeket az ember bármikor tud hasznosítani, sőt a szépségében is lehet gyönyörködni, akár csak „hobbiként is”.

„Ez a tudás az enyém, elvenni nem tudják.”

Egy dolog azonban biztos: A gyorsírás az, ami-be bárki belekezd, igaz, hogy sok munkával, de rengeteg öröme és tapasztalásra lelhet, miközben foglalatostkodik vele.

„Ezt szeretem...”

Interjú Gara-Horváth Mónikával, a Külügyminisztérium gépírójával

Nagy előny az, ha az ember a munkája során olyan készségeket kell, hogy alkalmazzon, amelyeket akár a szabadidejében is szívesen használ, sőt akár az élet más területein is hasznosítani tud. Ilyen szerencsés helyzetben van beszélgetőpartnerem, Gara-Horváth Mónika is, aki jelenleg a Külügyminisztériumban dolgozik, azonban a mindennapjait a munkáján túl a gépírás iránti szeretete, az ebben való versenyzés is színesíti.

„Voltak izgalmas dolgok”

Beszélgetőpartnerem eredetileg felszolgáló szeretett volna lenni, azonban a sors úgy hozta, hogy 1985-ben, amikor a pályaválasztásra került a sor, mégis a II. kerületi Árpád fejedelem úti Szakiskolába adta be a jelentkezését, ahol két év (és szép eredmények) után meg is kapta a gyors- és gépírói oklevelét.

„Még az iskolában megkeresett minket egy rendőrségi munkatárs, hogy az érdeklődőket felvenné a Rendőrséghez dolgozni.”

Először a Rendőrségen belül életvédelmi területre került, ahol gyors- és gépíróként, illetve titkárnőként kezdett el dolgozni – „Már egész fiatalon szembe kerültem gyilkosokkal és hasonló bűnelkövetőkkel, akiknek a vallomásait gépeltem”, így „Voltak izgalmas dolgok”. Ebben a munkakörben a gépírása rendkívüli módon tudott gyorsulni, azonban a gyorsírásra nem volt szüksége, így az fokozatosan lassult:

„A jeleket és a megtanult kötelező formákat nem lehet elveszíteni.”

A Rendőrség után átkerült a Határőrséghez, ahol pénzügyi területen helyezkedett el, illetve szintén titkárnői feladatokat látott el. Ebben a munkakörben kevesebb gépírásra volt szüksége, azonban több iktatási, ügyviteli munkát látott el.

A Határőrség után a harmadik (és jelenlegi) állomás a Külügyminisztérium lett, ahol gépíró-iktatóként helyezkedett el, majd egy sikeres valuta-pénztárosi tanfolyam után már mint pénztáros dolgozik, mind a mai napig. Itt is igaz, hogy kevesebb gépírást igényel a munkaköre, azonban a numerikus billentyűknek „nagy mesterévé” tudott válni.

„Mindig egy óriási élmény”

A munka mellett is szívesen foglalkozott a gépírással az elmúlt 35 évben – Egyes városokat tömörítő helyi szervezetek közül a budapesti tagszervezetnek volt a vezetője egy évtizeden át, ami „egy igazi kis csapat” volt.

Világ bajnokságokon is rengeteg alkalommal és helyszínen tudott részt venni – 2003-tól kezdődően járt már Rómától kezdve Bécsen át Prágáig és Párizsig, de versenyzett Hollandiában, és természetesen Magyarországon is. Ezeken túl rengeteg internetes és hazai megmérettetésen is részt vett, ami éppen úgy mint a világ bajnokságok, „mindig egy óriási élmény”.

A munkáján túl a gépírást általában akkor szokta gyakorolni, amikor ideje és kedve is van – Ilyenkor régebbi versenyszövegeket, illetve számítógépes programok magyar nyelvű „egyperceseit” szokta legépelni.

„Itt a helyem!”

Az elmúlt 35 évben, amikor ezeken a területeken dolgozott, sokszor felmerült, hogy „független attól, hogy nagyon szeretem a gépírást”, hogy más-más irányba is ki szeretne tekinteni – így végezte el a munka mellett a szertartásvezetői és virágkötői tanfolyamokat is, amikkel a szabadidejét is szívesen tölti.

„Néha elgondolkodtam rajta, hogy abba kellene hagyni, de amikor meghallom, hogy verseny van, mégis csak úgy érzem, hogy itt a helyem!”

Nagy előny az, ha az ember nem csak szereti a munkáját, de sikereket is ér el benne. Ilyen volt az az eset is, amikor 2003-ban, az első világ bajnoksága előtt a Rendőrség a dolgozói körében gépírás versenyt hirdetett a Vágóhid utcai sporttelepén, ahol a dobogót elérve a belügyminiszter delegálta őt is a római megmérettetésre. Ez is a felejthetetlen szakmai emlékeinek egyike.

„Nagyon hasznos”

Amikor arról kezdtünk el beszélgetni, hogy a mai világban, ahol egymást érik a korszakalkotó technológiai fejlődések, és a mesterséges intelligencia használatával egyre több feladatot vesznek át a gépek, van-e létjogosultsága a gyors- és gépírásnak, akkor azt is két oldalról kell átgondolni.

A gépírás a számítógépek világában egy „nagyon hasznos” készség, hiszem a tanulmányok során, vagy akár csak a munka alatt jegyzetek készítéséhez egy igen hasznos készség – „Szeretném ajánlani, mert ez csak hasznot hoz az életben!”

„Szeretem, és megy is”

Interjú Kun Szabolcs Mihály versenyzővel

Ha egy diák tehetséges valamiben, és ennek a tehetségnek a kiaknázásában még a tanárai is partnerek, akkor már csak azzal kell törődni, hogy minél több versenyen érjen el kiemelkedő eredményt. Ez a helyzet beszélgetőpartneremmel, Kun Szabolcs Mihállyal is, aki igen szép helyezéseket ér el, nemzetközi megmérettetéseken is.

2020-ban történt meg, hogy az egyik tanára javasolta, hogy mivel „jobb vagyok, mint az átlag”, így mindenképpen érdemes lenne elindulni egy gépírás versenyen. Azóta rengeteg ilyen megmérettetésen vett részt, amik közül egyet sem tud kiemelni, hiszen a legtöbbjükön első helyezést ért el. – „Az összes versenyemre büszke vagyok.”

Ezekhez a szép eredményekhez az is hozzájárult, hogy beszédíró gépíró számban is indulni szokott, ami azt jelenti, hogy egy hangfájlt hallgatva kell a beszéd tempójában legépelnie a hallott szöveget. Azonban ez egy annyira nehéz versenyszám, hogy csak kevesen szoktak rajta elindulni, ő pedig ezen „kevesek” között szokott győzedelmeskedni.

„Kimagasló a sebességem és a helyesírásom.” Ezek azok a képességek, amik nagyban hozzájárulnak a sikerekhez, így már csak a 30 perces másolás, ami „kifog rajtam”, hiszen ott az odafigyelést nehezíti a fáradtság, így gyakoribb hibává válhat a sortévesztés is.

Azonban a gyorsírás sajnos már nehezebb helyzetben van, hiszen ezt a nem is olyan könnyű képességet ma már iskolai keretek között nemigen lehet elsajátítani. Mivel már gyors- és gépíró tanárokat sem képeznek, és az iskolai tananyagoknak nem része a gyorsírás, annak elsajátítására már csak magánúton van lehetőség.

Azonban elengedhetetlen mind a két szövegrögzítési forma ahhoz, hogy az ember sikereket érhesen el a munkája és az élete során.

„Bízom benne, hogy a jövő is megőrzi!”

Mivel az iskolában már tizenegyedikesként nem kell gépírást tanulnia, így otthon még több időt kell a gyakorlásra fordítania. Ehhez általában híradókat, illetve podcasteket szokott lejátszani, hogy a hallgatásuk közben le is gépelje azokat.

Jelenleg Kiskunfélegyházán tanul középiskolásként informatikát, azon belül is hálózattervezést. – „Szeretem, és megy is.” Szerencsére a versenyeken megszerzett tapasztalatot a szakmájában is tudja hasznosítani, hiszen az informatikában rengeteget kell gépírással dolgozni. Az érettségi utáni terveiben még a továbbtanulás és a munka között vacillál, de mindenképpen szeretne a szakmáján belül maradni.

„A mai verseny felénél kezdtem elfáradni, de a szöveg szerintem érdekes volt.”

„Nagyon szeretek utazni, ezért vonzottak a nemzetközi versenyek.” – Így jövő nyáron már Katowice a cél, hogy a világbajnokságon is részt vegyen, remélhetőleg szép eredményekkel. Ehhez és az összes többi versenyhez is sok sikert kívánok!

KATOWICE TÉGED IS VÁR!

Intersteno kongresszus és világbajnokság 2024 júliusában

Idén nyáron július 13. és 18. között kerül megrendezésre az 54. Intersteno kongresszus és világbajnokság Lengyelországban, Katowice városában.

Katowice a dél-lengyelországi Felső-Szilézia egyik legfontosabb városa, lakosainak száma 286.000 fő. Hivatalos pénzneme a lengyel złoty.

A magyar versenyzők az alábbi versenyszámokban tervezhetik az indulást:

- TP – gépírás
- TC – szövegszerkesztés
- SC – gyorsírás
- NT – jegyzőkönyvvezetés
- AT – beszédíró gépírás

Szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy mindenki jó minőségű fülhallgatót hozzon magával a versenyre.

Az online regisztrációs felület 2024. február 15-én megnyílt: https://www.intersteno2024.org/register_info.php

Költségek:

- Kongresszusi kártya (2024. május 15-ig történő regisztráció esetén) felnőtteknek 220 euro, 26 év alattiaknak 175 euro.
- Május 15. után egységesen 250 euro a kongresszusi kártya ára.
- A versenyek nevezési díja: 1-3 versenyen való részvétel 45 euro, minden további versenyszám 10 euro pluszban. Május 15. után versenyzőként már nem lehet regisztrálni!
- Gálavacsora: 65 euro. Helyszíne: Marysin Dwór.
- Ezen kívül: utazás, szállás, étkezés, biztosítás, költőpénz, fakultatív kirándulások (választható)

Megnyitó ünnepség időpontja:

2024. július 13. (szombat) 17.30 óra

Eredményhirdetés időpontja:

2024. július 17. (szerda) 16.30 óra

Gálavacsora időpontja:

2024. július 17. (szerda) 20.00 óra

Július 12-i érkezéssel és – attól függően, hogy valaki részt kíván-e venni a záró kiránduláson – július 18-i vagy 19-i hazautazással lehet számolni.

Versenyszámok időpontjai:

- Jegyzőkönyvvezetés: 2024. július 13. (szombat), 10.30 óra (a megnyitó ünnepség előtt)
- Gyorsírás: 2024. július 14. (vasárnap) 8.00 óra
- Gépírás 2024. július 14. (vasárnap) 12.30 és 14.30 óra
- Szövegszerkesztés 2024. július 14. (vasárnap) 16.30 óra
- Beszédíró gépírás 2024. július 14. (vasárnap) 17.30 óra

A szervezők a programoknál (versenyek stb.) a változtatás jogát fenntartják!

Versenyszámok, valamint a megnyitó ünnepség és az eredményhirdetés helyszíne: Spodek Aréna.

A 26 év alatti versenyzőknek külön programot szerveznek 2024. július 16-án (kedden) 9.30-12.30 közötti időpontban.

Fakultatív kirándulások:

- Guido szénbánya 2024. július 15. (hétfő) 14.00-19.00, ára: 40 euro/fő
- Városi séta Katowice-ben 2024. július 15. (hétfő) 20.00-21.30, ára: 10 euro/fő
- Auschwitz-Birkenau 2024. július 16. (kedd) 13.30-19.00, ára: 30 euro/fő

Ezt a kirándulást 2024. április 1. napjáig le kell foglalni, a későbbi foglalásokat a szervezők már nem tudják garantálni.

- Krakkó 2024. július 18. (csütörtök) 09.00-17.30, ára: 65 euro/fő (utazással együtt)

Kérünk minden részt venni szándékozó versenyzőt, illetve kísérőt, hogy lehetőség szerint **2024. március 31-ig** juttassák el hozzánk a szándéknyilatkozatukat.

Elérhető:

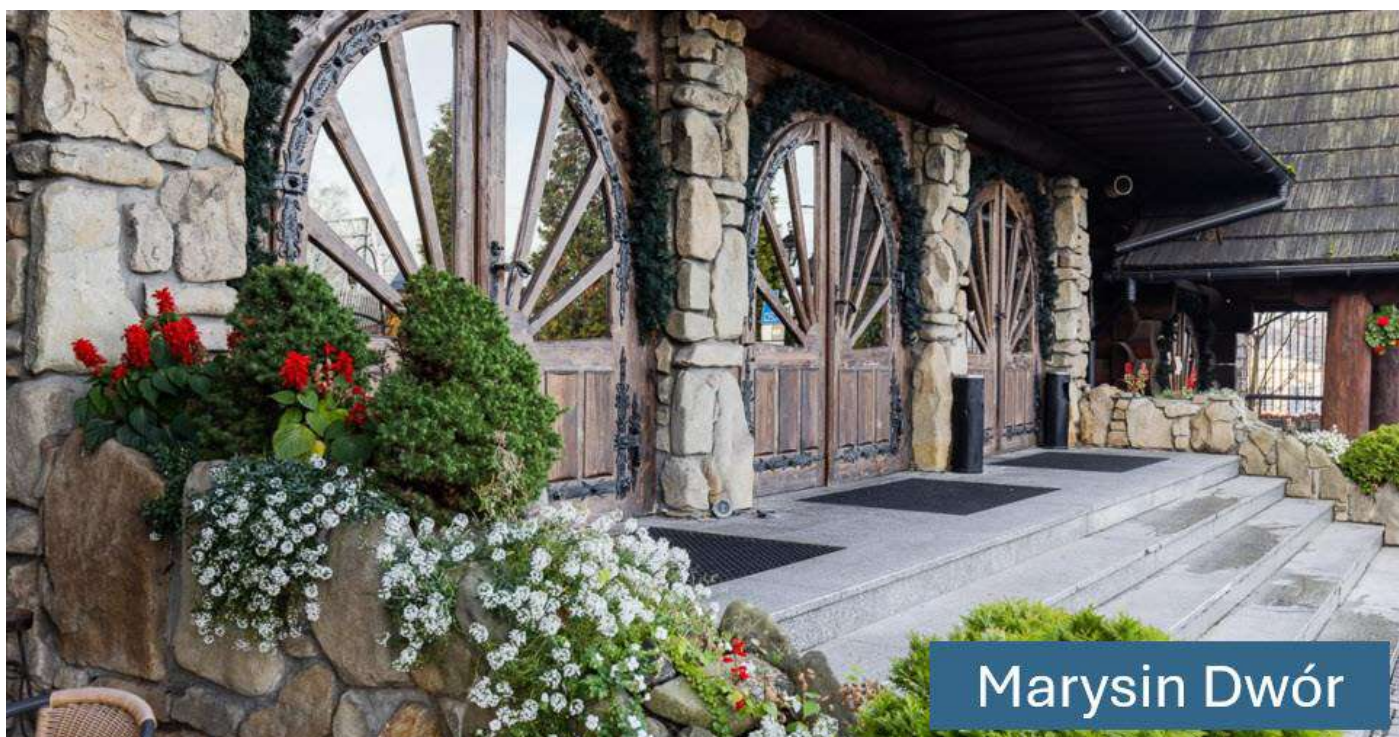
https://magyosz.hu/hirek/vb_szandeknyilatkozat

Az utazás történhet egyénileg és szervezetten is. Amennyiben a szervezett utazás mellett dönt valaki, akkor a Szövetség azt utazási iroda bevonásával biztosítja. Katowice elhelyezkedéséből adódóan könnyen megközelíthető autóval, busszal, vonattal és repülőgéppel is.

Bízunk benne, hogy minél nagyobb számban képviselhetjük hazánkat ezen a rangos eseményen!

*Berencsiné Palcsák Bernadett, Dobos Anita
MAGYOSZ elnökségi tagok*

KATOWICE

A gálavacsora helyszíne

SPODEK ARÉNA

A nyitóünnepség és az eredményhirdetés helyszíne

Krakow

Auschwitz

Guido Coal mine Zabrze

A következő oldalakon a

2023. évi Dr. Kalotay Kálmán Bajnoki Verseny

gyorsírás versenyszámának szövegrészletei és azok sztenogramjai láthatók különböző nehézségi fokozatú rövidítésekkel.

Köszönjük a versenyzők közreműködését!

„C” kategória (157-233 szótag/perc)

Az Európai Unió egyik figyelemre méltó találmánya az elmúlt fél évszázad során egy hatalmas, határok nélküli térség létrehozása volt, amelyben az emberek úgy mozoghatnak, hogy nem akadályozzák őket határellenőrzések. Az

½ perc

Európai Unió polgárai szabadon választhatják meg azt is, hogy az Európai Unió melyik országában kívánnak élni és dolgozni. Ahhoz azonban, hogy ezt a szabadságot teljes mértékben élvezhessék, az Európai Uniónak hatékonyan kell igaz-

1 perc

gatnia a külső határait. A nemzeti igazságügyi hatóságoknak és rendőri szerveknek is szorosan együtt kell dolgozniuk annak biztosítására, hogy az emberek az Európai Unióban mindenütt egyenlő védelemben részesüljenek a bűnözéssel szemben, egyenlő igazság-

½ perc

szolgáltatáshoz való joggal rendelkezzenek, és teljes mértékben gyakorolhassák jogukat. Az Európai Unió egy koordináltabb menedékjogi és bevándorlási politikát alakít ki, hogy a menedékjogot kérelmező személyekkel egyformán méltányosan bánta-

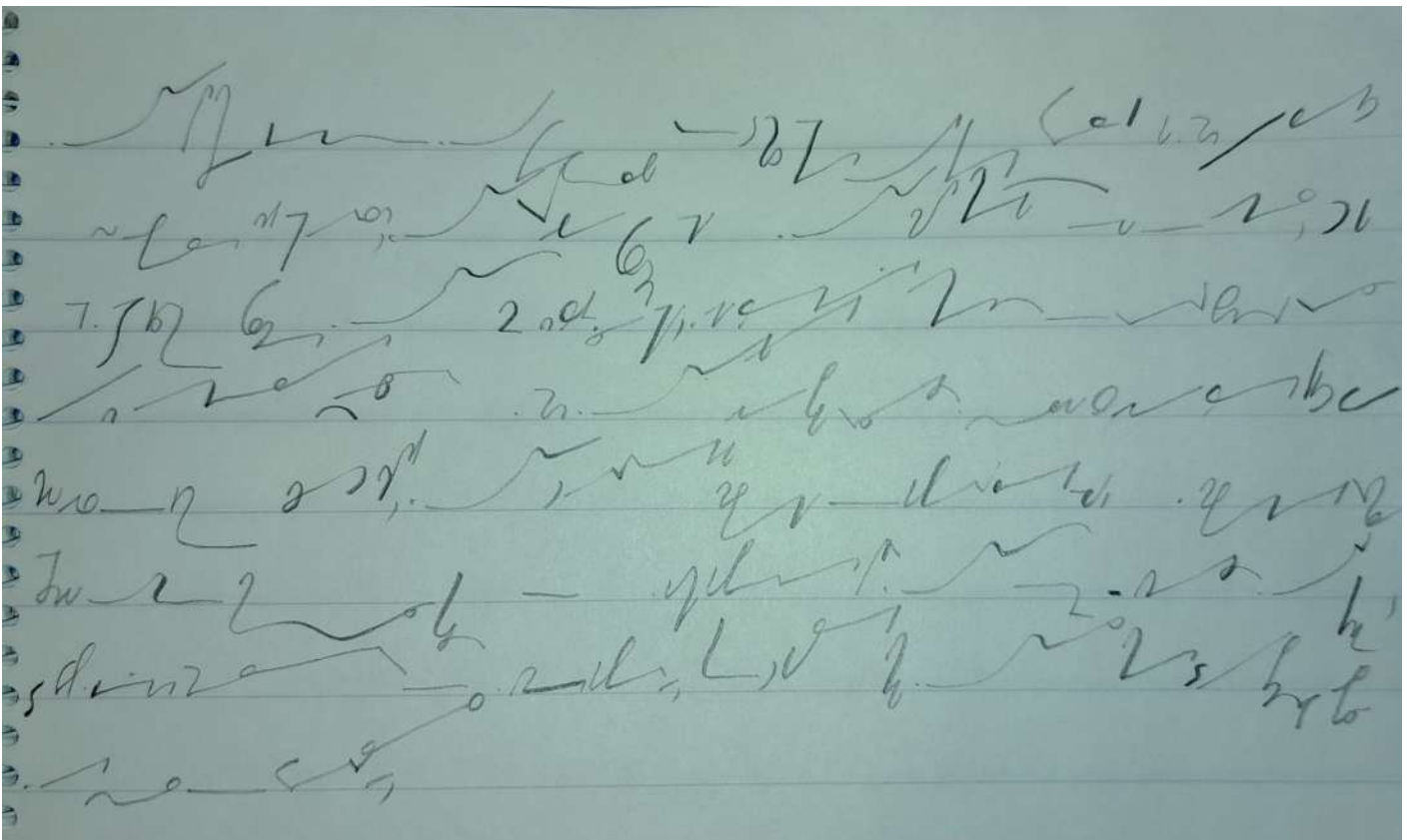
2 perc

nak, és hogy a legális bevándorlók, akikre az Európai Uniónak szüksége van, integrálódjanak az európai társadalmakba. Ugyancsak fellép a visszaélések megelőzéséért, és küzd az illegális bevándorlás ellen. Továbbá, egy globalizált világban, az európai uniós országok csak együtt lép-

½ perc

hetnek fel eredményesen a nemzetközi bűnözés és terrorizmus ellen.

A sztengoramot Székely Katalin készítette középfokú rövidítésekkel.

„B” kategória (255-343 szótag/perc)

Alapvető, hogy a szabadságot és az igazságosságot teljes egészében csak biztonságos környezetben lehet élvezni. Ez az, amiért az Európai Unió kormányai eltökéltek a szabadság, a biztonság és az igazságosság garantálásában az Európai Unió határain belül mindenki számára. A szabadság nem csupán a személyes mobilitásról szól: ez bizonyos alapvető jogok meglétét is

½ perc

jelenti. Például a szabadsághoz és biztonsághoz való jog, egyenlőség a törvények előtt, gondolati-, szólás- és tájékozási szabadság, jog a felelősségteljes kormányzáshoz. Ezek a jogok mindenkire vonatkoznak, aki az Európai Unióban törvényesen él, függetlenül attól, hogy európai uniós polgár vagy sem. Az Európai Unióhoz csatlakozni kívánó országoknak is el kell kö-

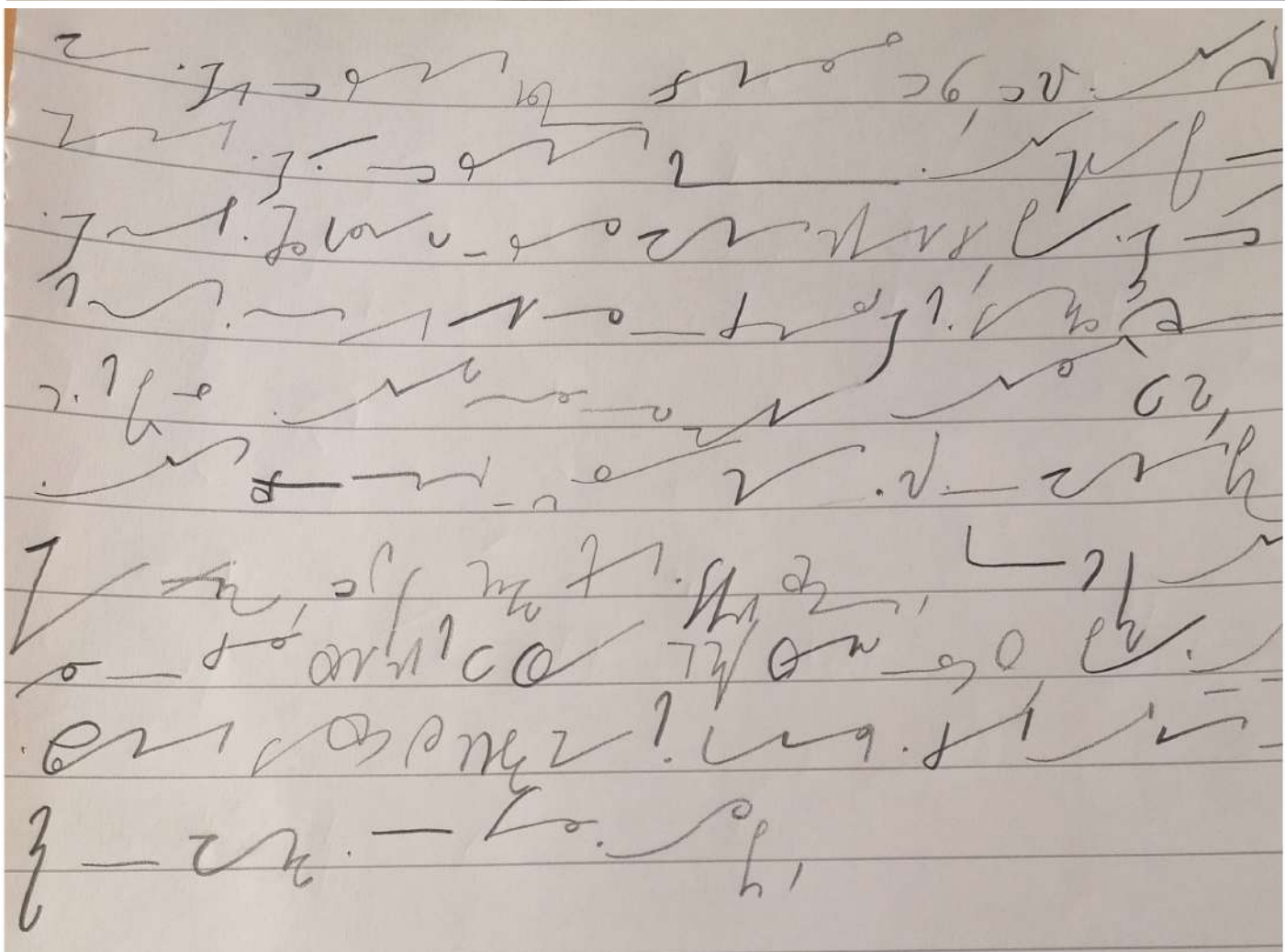
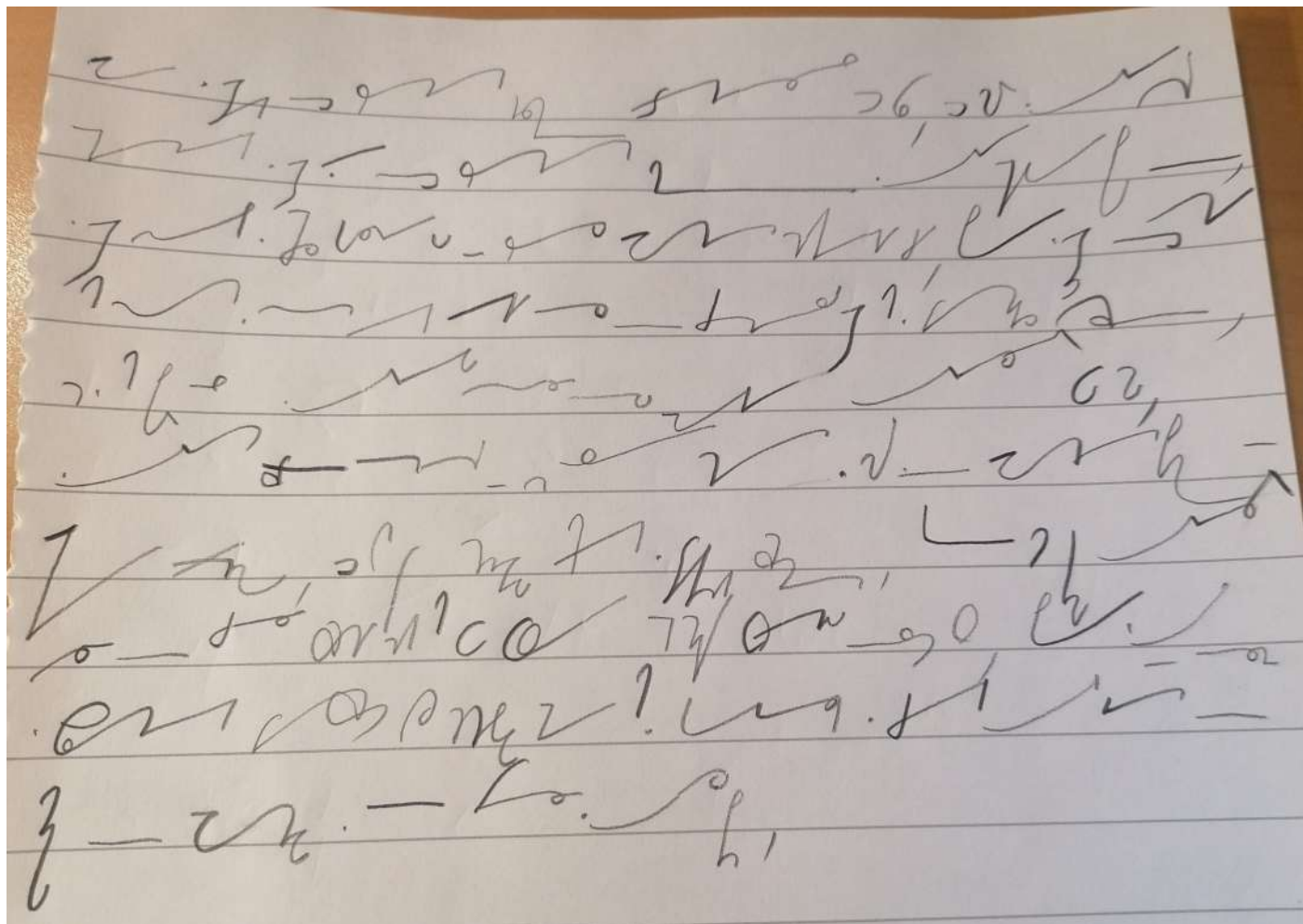
6 perc

telezniük magukat az emberi és az alapvető jogok védelmére, ilyen magas szintű előírások mellett. Ez az egyik feltétel, amelynek meg kell felelni, még mielőtt a csatlakozási tárgyalásokat megkezdhetnék. Továbbá, ha bármely európai uniós ország súlyosan és folytonosan megszegi ezeket a jogokat, vagy valószínű, hogy ezt megteszi, szankciókkal nézhet szembe. Például az EU-üléseken a szavazati jogát felfüggeszthe-

½ perc

tik, így megtagadva ettől az országtól a beleszólást a javasolt európai politikákba és jogszabályokba, és elvágvá az ország hozzáférését az európai uniós pénzekhez.

A sztengoromot Madarász Mária készítette mérsékelt beszédírással.

„A” kategória (367-463 szótag/perc)

A gyanúsított vagy elítélt bűnözőket, akik külföldre szöktek az igazságszolgáltatás elől, így gyorsan ki lehet szolgáltatni annak az országnak, ahol bíróság elé fogják állítani őket. A parancs bárkire nézve kiadható, akit olyan bűncselekménnyel vádolnak, amelyre a minimális szankció több mint egy év börtönbüntetés, vagy ha a személyt már legalább négy hónapra elítélték. A jog érvényesülésén alapuló európai térségben azonban azt is biztosítani kell, hogy a vádlott jogai is teljes mértékben védve legyenek. Jogi tanácsadásban és tolmács szolgáltatásban kell részesülniük, ha ez

½ perc

szükséges. A bizonyítékok gyűjtésének szabályszerű eljárással kell történnie. Európában régóta hagyománya van az olyan emberek befogadásának, akiket háború vagy üldöztetés az otthonukból való menekülésre kényszerített. Ezeknek az embereknek joguk van menedékjogot kérni, és az Európai Unió nagy fontosságot tulajdonít

annak, hogy a Genfi Egyezményt a menekültek jogállásáról tiszteletben tartsák. Az Európai Unióban védelmet kereső emberek növekvő beáramlása közös menekültügyi politika kialakítására készíti a tagállamokat. A menedékjog iránti kérelmek száma az Európai Unióban évről évre változik. Függhet

14 perc

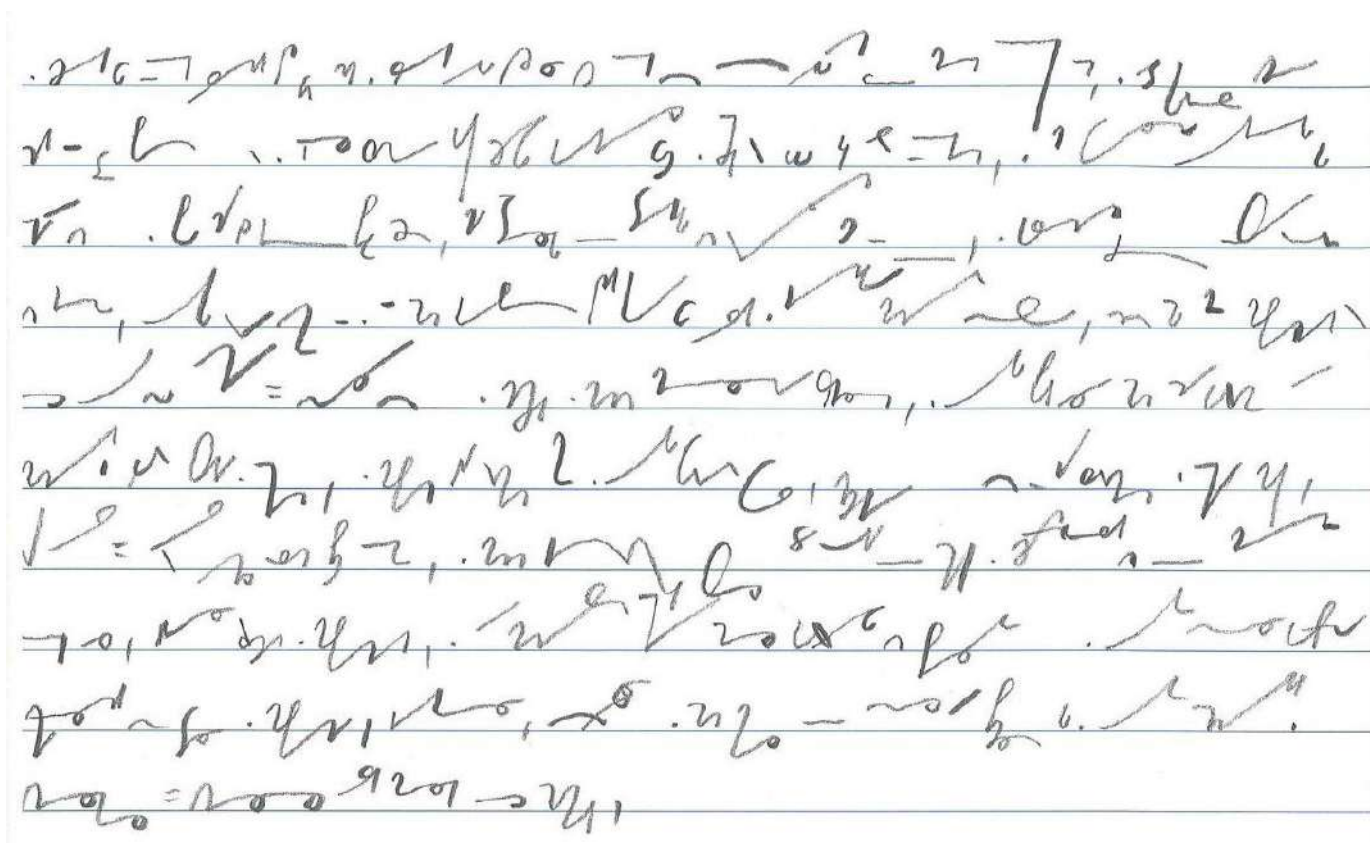
attól, hogy vannak-e politikai zavargások a határai mentén. Rendkívüli körülmények között különleges rendelkezések léphetnek életbe. A menekültek tartózkodási engedélyt, szállást, szociális jóléti és egészségügyi ellátást, a gyermekeik iskoláztatást kapnak, és joguk van munkát keresni.

Hivatalosan is kérelmezhetik a menedékjogot. A közös menekültügyi rendszernek egyértelmű legális bevándorlási politikával kell párosulnia, hogy az Európai Unióba törvényesen belépni kívánó gazdasági migránsokat ne csábítsa a menedékjogi út kipróbálása. Annak biztosítása, hogy emberek méltányos és törvényes módon léphessenek be az Európai Unióba, meg kell szün-

½ perc

tetni az illegális bevándorlás okozta nyomást és az emberkereskedelmet.

A sztingoromot Vicai Erika készítette beszédíró rövidítésekkel.

„D” kategória (80-120 szótag/perc)

Az Európai Unió tagállamaiban meg kell akadályozni, hogy a bűnözők kihasználják a nemzeti igazságügyi rend-

1/2 perc

szerek közötti különbségeket. A bírósági ítéleteket szintén tiszteletben kell tartani, és végre kell hajtani az Euró-

1 perc

pai Unió egészében. Mindehhez „határokon átnyúló igazságügyi együttműködésre” van szükség. Például Európa-szerte el kell ismer-

1/2 perc

nie a hatóságoknak bármely európai uniós országban hozott jogi határozatokat. Ez az elv, melyet „kölsönös elismerésnek” neveznek, nagymérték-

2 perc

ben kihathat az egyén személyes életére. Ilyenek például a fenntartási igények, a házasság felbontása és a gyerekek láthatása, vagy pénzügyi

1/2 perc

kérdések, illetve a csöd és a kifizetetlen számlák, de akár a bűncselekmények is. A személyes jogi problémák egyetlen joghatóságon belül is eléggé

3 perc

összetettek lehetnek, és elég stresszt okozhatnak. Megoldásuk még nehezebbé válhat, ha két vagy több jogi rendszer alá tartoznak, különösen, amikor családok bomlanak fel. A ha-

1/2 perc

tárokon átnyúló igazságügyi együttműködést arra tervezték, hogy ezek közül az akadályok közül sokat elhárítson. Alapelveként nem szabad engedni, hogy a nemzeti

4 perc

igazságügyi és közigazgatási rendszerek összetettsége megakadályozza a polgárokat és az üzleti vállalkozásokat jogaik gyakorlásában. Az Európai Unió jogsza-

1/2 perc

bályt fogadott el a házasság felbontásával, a különválással vagy a házasság érvénytelenítésével kapcsolatos eljárások bírósági ítéleteinek kölcsönös elismeréséről.

5 perc

A sztingoramot Vass Erika készítette alapfokú rövidítésekkel.

Handwritten musical notation on blue-lined paper, featuring various notes, rests, and a treble clef.

Handwritten musical notation on blue-lined paper, featuring various notes, rests, and a treble clef. The notation is dense and spans multiple lines.

Versenyfelhívás

a Teőreők Aladár országos szakmai tanulói versenyen való részvételre

A Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége (1073 Budapest, Kertész utca 41. 2/7.) **2024-ban** is megrendezi a **tanulók egyfordulós országos szakmai versenyét: gyorsírásból, gépírásból, beszédíró gépírásból, szövegszerkesztésből, táblázatkezelésből és dokumentumszerkesztésből.**

A versenyre 2024. március 18-25. közötti időpontban kerül sor.

A versenyszámokat a következő kategóriákban hirdetjük meg – függetlenül a tanult évek, órák számától (kivéve az Ifjúsági I., haladók és az Ifjúsági II., kezdők kategóriájában, ahol számít, hogy mikor kezdte a diák a tanulást):

- **Ifjúsági I., haladók** (13. osztály és felette, valamint egyetemi, főiskolai hallgatók, akik 2023 szeptemberéig kezdték a versenyszámok tantárgyaiból a tanulást)
- **Ifjúsági II., kezdők** (13. osztály és felette, valamint egyetemi, főiskolai hallgatók, akik 2023 szeptemberében kezdték a versenyszámok tantárgyaiból a tanulást)
- **Tanuló I.: 11-12. osztály**
- **Tanuló II.: 10. osztály**
- **Tanuló III.: 9. osztály**
- **Gyermekek: 8. osztály és alsóbb osztályok (az évfolyam megjelölésével)**
- **Sajátos nevelési igényű tanulók (vak és gyengén látó, mozgáskorlátozott, hallássérült stb. – a sérülés típusának megjelölésével) – nevezési díj nélkül.**

Táblázatkezelés és dokumentumszerkesztés versenyszámban csak

- **ifjúsági** (13. osztály és felette, valamint egyetemi/főiskolai hallgatók) és
- **tanuló kategóriában** hirdetünk versenyt – függetlenül a tanulási évektől (9-12. osztály).

Nevezési (beérkezési) határidő: 2024. március 10.

a MAGYOSZ adatbázisában is eddig az időpontig kell regisztrálni csak azokat a tanulókat, akik gépírásból versenyeznek, és be kell fizetni mindenkinek a tagsági díjat (rendes/pártoló tag)!

A Teőreők Aladár tanulói versenyen – függetlenül az egyes kategóriáktól – a helyezettek közül a legeredményesebben szereplő általános iskolai, középiskolai tanuló, egyetemi/főiskolai hallgató a 2024. év legjobb általános iskolai tanuló, a legjobb középiskolai tanuló, a legjobb egyetemi/főiskolai hallgató gyorsírója/gépírója/szövegszerkesztője/beszédíró gépírója/táblázatkezelője/dokumentum-szerkesztője címet nyeri el.

Peter Mitterhofer

Peter Mitterhofer parasztcsaládból származott. Partschinsban, egy kis dél-tiroli faluban született 1822. szeptember 20-án, kilenc gyermek közül elsőként.

Asztalosmester apjától tanulta az asztalos- és ácsmesterséget. Vidám természete miatt mindenki kedvelte, jó hangú énekes volt, állandóan mókázott, gyakran hasbeszélésével képesítette el a vidám társaságot. Ügyes kezű mesterember volt, még hangszereket is készített.

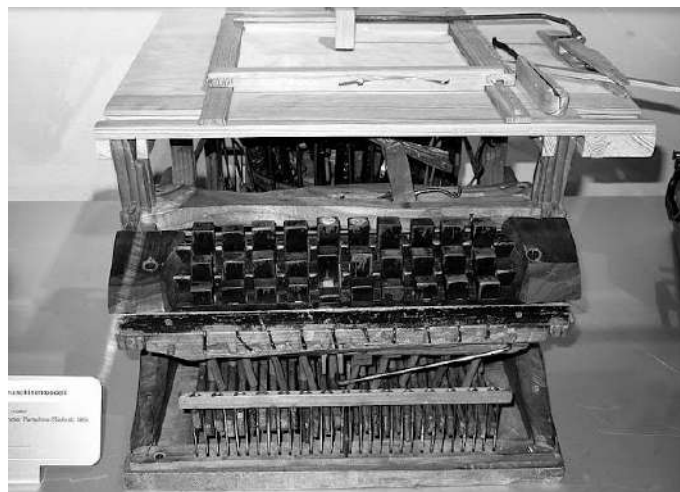
40 éves koráig francia, holland és német földön vállalt munkát, majd egy ács lányával házasságot kötve, szülőfalujában telepedett le. Nagy erővel vetette bele magát egy írógép konstrukciójába. 1864 és 1869 között összesen öt modellt épített, amelyek közül négy fennmaradt. Az első, második és negyedik modellt 1905 és 1911 között házának padlásán találták meg. Ma az első és az ötödik modell a Bécsi Műszaki Múzeumban, a negyedik modell a meranói Városi Múzeumban, a második modell pedig Drezda városának műszaki gyűjteményében található.

Az első két, 1864 és 1865 között épült modell fából volt, csak a betűtartó és a vakíráshoz szolgáló pontíráshoz betűk voltak fémből. A harmadik, elvesztett modellel Mitterhofer 1866-ban Bécsbe zárandokolt, ahol ugyan a kabinetiroda ösztönzésére a császártól 200 gulden kapott elismerésként, ettől eltekintve azonban hazabocsátották. Mindenesetre most már tekintélyes összeg állt rendelkezésére további konstrukciókra.

Az 1867 és 1869 között épült négyes és ötös számú modell már messzemenően fémből készült, és a betűtartóval, alsó ütközővel, billentyűzetével, papírtartó íróhengerével, automata soremelőjével és többlépcsős mechanizmusával már a modern írógépek lényeges szerkezeti ismertetőjeleit tartalmazta. Utolsó, legkiérleltebb modelljével **Mitterhofer még egyszer elzárándokolt Bécsbe**. Bár ezúttal a császár megvette az írógépet 150 guldenért, és odaajándékozta a politechnikai intézetnek, ahonnan a Műszaki Múzeumba került, a feltaláló aktív támogatása és pártolása ismét elmaradt.

Elkeseredetten rejtette el négy gépét saját háza padlásán, és 1870 után ismét a háztartás és a mezőgazdaság hasznos eszközei, a tetőfedés és a hangszerépítés felé fordult. Utolsó éveiből még egy fából készült, mechanikus mosógép építése ismeretes.

Mitterhofer a tipikus barkácsoló feltalálók közé tartozik, akiknek egyrészt elmaradt az elismerése és támogatása, másrészt pedig hiányzott ötletük szükségességére vitele. Az írógép végül az 1870-es években indult diadalútjára az USA-ból. A mester még élt, amikor Christopher Latham Sholes Amerikában hatalmas sikert aratott az általa megalkotott írógéppel. Az osztrák feltaláló kénytelen volt tudomásul venni a történeteket. **Az írógép tömeggyártása** az 1900-as évek elején kezdődött, a második világháború után már az elektromos masinák is megjelentek a piacon, és a személyi számítógépek térhódításáig az irodák legmegbecsültebb munkaeszközei voltak.

*Az első modell
ma a Bécsi Műszaki Múzeumban látható*

A szöveg és a képek forrása:

CESA-Projekt, MTVA

<https://olvasoterem.com/blog/2013/09/20/peter-mitterhofer-az-irogep-atyja/>

OSZTV 2024 – válogató forduló

Az OSZTV válogató fordulójába bejutott versenyzők:

Név	Iskola
Ceglédi Lídia	Gyulai SZC Kossuth Lajos Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
Eke Diána	Bajai SZC Türr István Technikum
Erdei Emília	Kecskeméti SZC Kada Elek Technikum
Faludi Sára Borbála	Váci SZC I. Géza Király Közgazdasági Technikum
Hegedüs Réka	Nagykanizsai SZC Thúry György Technikum
Horváth Mónika	Dunaújvárosi SZC Rudas Közgazdasági Technikum és Kollégium
Hörcsöki Aliz	Nagykanizsai SZC Thúry György Technikum
Joó Adél Liliom	Vas Vármegyei SZC Horváth Boldizsár Közgazdasági és Informatikai Technikum
Szabó Fanni	Energetikai Technikum és Kollégium
Szabó Rebeka	Kisvárdai SZC Fehérgyarmati Petőfi Sándor Technikum
Tóth Boglárka	Széchenyi István Római Katolikus Technikum és Gimnázium
Tóth Petra	Kecskeméti SZC Kada Elek Technikum

Gratulálunk a versenyzőknek és a felkészítő tanáraiknak!

